

Hanne Nora Nilssen
Mølnhushaugen 19B
8802 Sandnessjøen

Sandnessjøen, 05.07.2019

Helse og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Kommentar til brev av 26.06.2019 fra Helgelandssykehuset HF til Helse- og omsorgsdepartementet – klagebehandling av innsynskrav av 10.april

Helgelandssykehuset HF har i brev av 25.06.2019 oversendt min klage på avslag på innsynskrav av 10.04.2019. I den forbindelse ser jeg behov for å komme med noen kommentarer.

Manglende innsyn/journalføring av dokumenter/e-poster

I brev av 24.04.2019 fra Helgelandssykehuset HF til undertegnede (ref. 2019/1062-57), siste avsnitt, står det følgende: *Notatet fra Deloitte bekrefter at det ikke har vært skrevet referater fra arbeidsmøtene. Når det gjelder skriftlig kommunikasjon sendt mellom helseforetaket og Deloitte, så er dette å regne som organinterne dokumenter brukt i saksforberedelse og unntatt offentlighet i henhold til offl. §14 første ledd.*

I brev fra Helgelandssykehuset til departementet, datert 25.06.2019. (ref. 2019/1062-57), vises det til at e-post korrespondansen mellom Deloitte og Helgelandssykehuset HF ikke er å regne som saksdokument i offentligloven/forvaltningslovens forstand. Videre at korrespondansen ikke er å regne som arkiverdig av Helgelandssykehuset, og at korrespondansen derfor ikke er blitt arkivert eller journalført.

Undertegnede mener at korrespondansen mellom Deloitte og Helgelandssykehuset er arkiverdig og skulle ha vært journalført. Dette siden vi her snakker om dokumenter med opplysninger som benyttes som kilde til den alternativskillende økonomiske analysen. En analyse som nå er offentliggjort. Grunnlaget/kilder benyttet i denne analysen bør av den grunn også ansees som offentlige dokumenter. For øvrig registrerer jeg at Helgelandssykehuset HF i brev av 24.04.2019 viser til at dette er organinterne dokumenter, mens det i brevet til departementet av 25.06.2019 vises til at dette ikke er å regne som saksdokument i offentligloven/forvaltningslovens forstand.

Dokumentene/korrespondansene vi her snakker om er også sendt til /fra Helgelandssykehuset HF og Deloitte, en ekstern konsulent. I brevet til departementet informerer sykehuset om at det i arbeidet med den alternativskillende økonomiske analysen, var løpende dialog mellom Helgelandssykehuset HF ved henholdsvis eiendomsdirektør Bjørn Bech-Hansen og fagdirektør, Fred Mûrer. Mûrer og Bech-Hansen bisto med å levere tallgrunnlag til Deloitte. Jeg ber derfor departementet om å vurdere om ikke disse dokumentene av den grunn også må journalføres og offentliggjøres.

Ved å unnlate å journalføre og arkivere dokumenter, har Helgelandssykehuset sørget for at den alternativskillende økonomiske analysen ikke kan etterprøves. I dokumentene, excel-filene, som jeg har mottatt, vises det til mail som kilder til tallmateriale benyttet av Deloitte under utarbeidelse av den alternativskillende økonomiske analysen. Her noen konkret eksempler på e-poster benyttet som kilde:

Vedlegg nr.7 – excel-fil.

Kilde: 2018-2026 fra HSYK styresak 23-2018. For 2026 er avskrivninger og lånerente for HSYK 2025 basert på egen beregning.

Vedlegg nr. 8 – excelfil

Kilde: Nye tall mottatt fra HSYK v/økonmiavdelingen (e-post 10/10, korrigert etter telefonsamtale 11.11.2018)

Vedlegg 9 –excel-fil

Kilde: Underlag mottatt fra HSYK v/avdeling for drift og eiendom pr. e-post 19.09

Vedlegg 11 excel-fil

Kilde: Underlag mottatt fra HSYK v/økonomiavdelingen pr e-post 18.09.18.

Vedlegg 14 – excelfil

Kilde: Satser for FDV-kostnader fra HSYK enhet for drift og eiendom (epost 17.03.2019)

Disse eksempler er e-post korrespondanser som Helgelandssykehuset HF mente ikke var arkiververdige. Ved å unnlate å arkivere og journalføre disse, er det umulig for utenforstående å kunne etterprøve beregningene siden tallgrunnlaget som Deloitte mottok fra Helgelandssykehuset HF forblir ukjent. Jeg tillater meg derfor også å stille spørsmål ved om ikke arkivloven også er brutt i dette tilfellet, og ber departementet også om å vurdere dette forholdet. Dette for å kunne få disse dokumentene/korrespondansene journalført.

Ut fra et demokratiske hensyn bør en gjennomiktig og åpen forvaltning journalføre så mye som mulig. Ved å unnlate å journalføre forhindres en transparent prosess. Jeg mener også det er sterkt kritikkverdig at denne dokumentasjon heller ikke vil være sporbar for sykehuset selv, noe som gjør at det også internt vil være umulig å kunne etterprøve hvilket tallmateriale som er oversendt til Deloitte siden dette ikke er arkivert og journalført på en tilfredsstillende måte.

Ang. låsing av arbeidsbok og regneark

Det hevdes at regnearkene er bygget opp med formler og sammenhenger som er å betrakte som konkurransesensitiv informasjon for leverandør av analysen, og av den grunn må regnearkene og arbeidsbok låses. Det vises til at Deloitte kan skade sin konkurranseposisjon for tilsvarende oppdrag. Til dette har jeg følgende kommentarer. Et regneark er bare en avansert regnemåte og jeg kan vanskelig se at det skal være beheftet med hemmeligheter. Lønnsomhetsanalyser kan være tidkrevende å lage, ja, men ikke spesielt egnet til å patentere. Formlene som benyttes i slike beregninger er høyst ordinære. Hensynet til åpenhet og transparens i Helgelandssykehuset 20205-prosessen bør vektas tyngst.

Avsluttende kommentar

Styret i Helgelandssykehuset HF har ved flere anledninger uttalt at Helgelandssykehuset 2025-prosessen skal være åpen og transparent. Norske myndigheter har også stort fokus på åpenhet i forvaltningen. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sogar et eget nettsted om åpenhet i forvaltningen. Her vises det til at åpenhet er viktig fordi det styrker demokratiet og gir bedre saksbehandling. Vider at åpenhet anssvarliggjør, samt motvirker korrupsjon.

Prosessen rundt endring av sykehusstruktur på Helgeland engasjerer stort, ikke bare i det politiske miljø. Lokalavisene og sosiale medier er fulle av meningsytringer i denne saken. Det har vært arrangert fakkeltog med stor oppslutning, og mange andre arrangementer. Det er bra. Men nettopp fordi denne saken angår alle innbyggerne på Helgeland, og fordi den skaper så stort engasjement, mener jeg at hensynet til meroffentlighet bør vektas tungt. Viser her til offentlighetslovens § 2 tredje ledd. Formålet med denne bestemmelsen er at det skal praktiseres offentlighet i størst mulig utstrekning, og at det i hvert enkelt tilfelle må hensynene bak eventuell unntaksbestemmelse avveies mot de grunner som taler for offentlighet.

Prosessen rundt endring av sykehusstruktur skaper et stort engasjement i befolkningen på Helgeland. Av tillits- og legitimitetsforhold mener jeg imidlertid at det er viktig at Helgelandssykehuset forholder seg til gjeldende lovverk. Det er dessverre min oppfatning at måten Helgelandssykehusets administrasjon har opptrådt på i denne saken, ved å sette til side lovverk og ikke praktisere åpenhet og transparens på en tilfredsstillende måte, er med på å gi grobunn for manglende tillit til Helgelandssykehuset og den pågående prosess i forbindelse med Helgelandssykehuset 2025. Det burde være unødvendig å skulle bruke så mye tid og ressurser på å få innsyn i dokumenter knyttet til denne saken.

Undertegnede er lokalpolitiker i Alstahaug og sitter som gruppeleder for Venstre i kommunestyret. Det er min bakgrunn som lokalpolitiker som er årsaken til at jeg anmodet om innsyn i ovennevnte dokumenter. Som lokalpolitiker er jeg direkte berørt av denne prosessen, og jeg har vært med på å vedta uttalelser/innsjill i kommunestyret knyttet til denne saken. Ved at Helgelandssykehuset unnlater å gi innsyn i vesentlige dokumenter knyttet til denne saken, oppleves det som et forsøk på å forhindre at jeg som lokalpolitiker skal få tilegne meg informasjon om deler av kunnskapsgrunnlaget som skal benyttes ved endelig beslutning av ny sykehusstruktur på Helgeland. Kunnskap som kanskje kunne ha vært med på å påvirke kommunens innsjill i denne saken.

Mvh

Hanne Nora Nilssen